

poravnane stroške iz svojega, ji plačate stroške iz blagajne deklisne zveze. Dobile ste volilno pravico. Zato vam je potrebna tem trdnejša organizacija! „Zveza slovenskih deklet“ mora zopet oživetiti, kakor je živel in bujno cvetela pred vojsko!

Poučni shodi zvez naj bodo praktični. Ne-ka nam znana Dekliska zveza ima za junijski poučni shod sledeči program: Dve deklamaciji; govori: Pomen čebelarstva za naše gospodarstvo, čebela in mladenka, nekaj naukov za uspešno svinjerejo. Pred vsakim shodom in po shodu se skupno zapoje pesem, po govori pa se vrši razgovor. Predmeti govorom naj bodo kolikor mogoče primerni ne samo za splošno temveč posebno za strokovno stanovsko izobrazbo. Kako prijeten in zanimiv je tak poučen shod, ako govorniki, ozir. govornice nastopijo, dobro pripravljene! Shodi naših zvez so najboljša šola za bodočnost.

Izmenjavajte govornike in govornice! Sosednje župnije bi si naj pomagale z izmenjavanjem. Tuj govornik se bolj zanima, večje. Goji se pravo sosedstvo in organizacija mladine tako požene globlje korenine. Dekliski mladinski odbor naj skrbi, da bodo vse zveze v dekaniji živahno delovale in jim naj nudi zanimivega gradiva za govore.

Nemškutarija se ni popolnoma premagana, zraven pa že preti nov sovražnik: komunisti. Naj tudi v tem oziru zveze grede na roko mladini in ji naj pojasnjujejo pogubne cilje teh nasprotnikov, kakor tudi liberalcev in samostojnežev.

Gospodarstvo.

Mnogo župnij še nima Kmetijske podružnice. Ustanovite takoj! Po vseh župnijah pristopajte k podružnicam. Novi udje se sprejemajo do 30. junija. Fe 30. juniju bodo občni zbori podružnic, na katerih se bodo veliki delegati za občni zbor v Ljubljani. Delegati, ki so bili izvoljeni pred 30. junijem 1920, niso veljavni. Torej strogi pozor na občne zборе Kmetijskih podružnic!

Gospodarska zadruga v Mariboru javlja, da se je prigraslilo do 6. junija okrog 400 članov, kateri so večinoma vplačali deleže po 100 K, mnogi celo po 500 kron. Skoro polovica zaupnikov pa še ni poslala seznama članov. Vsi zaupniki, kateri še niso poslali seznama, naj to store prav kmalu. Člani se lahko še vedno prigrasajo in vplačajo deleže pri Sp. Ljudski posojilnici v Mariboru, Stolna ulica. Ustanovno zborovanje zadruge se vrši v nedeljo 20. t. m. v Mariboru v dvorani Jugoslov. strokovne zveze v Splavarski ulici ob 9. uri zjutraj. Vsi prigrasani člani pride, da se razgovorimo o našem delu.

Vabilo k ustanovnem zborovanju Gospodarske zadruge v Mariboru, katero se vrši v nedeljo, dne 20. junija 1920, v Mariboru v dvorani Jugoslovanske strokovne zveze, Splavarska ulica (Flössergasse) 4. Začetek ob 9. uri predpoldne. Dnevni red: 1. Razlaga in odobritev pravil, 2. Volitev načelstva in nadzorstva, 3. Razgovor o delovanju. Zborovanja se naj udeležijo vsi, ki so prijavi pristop k zadrugi. — Pripravljalni odbor.

Sv. Jakob v Slov. gor. Kmetijska podružnica je priredila dne 6. junija poučno zborovanje, na katerem je poročal višji živinozdravnik Pirnat o svinjerji. Podružnica se pod spretnim vodstvom lepo razvija.

Davek na vojne dobičke. Davčno okrajno oblastvo v Mariboru opozarja na sledeča posebno važna določila začasnega zakona na vojne dobičke: Člen 62. Vsakdo, ki je v letih, katera se po tem zakonu smatrajo za vojna leta, pridobil nepremično imovino kakršnekoli vrednosti ali premično imovino v vrednosti najmanj 15.000 dinarjev, mora predložiti prijavo tudi tedaj, kadar sicer ni zavezan plačati davka na vojne dobičke. V prijavi je treba točno označiti kupnino nabavljene imovine. Kdor ne predloži prijave o nakupu ali kdor netočno prijavi kupnino, temu se zaseže nabavljena imovina v korist državni blagajnici. Istotako mora predložiti prijavo vsakdo, ki je v gori navedenih letih prodal nepremično imovino kakršnekoli vrednosti ali premično imovino v vrednosti najmanj 15.000 dinarjev. V prijavi je treba prodajno ceno točno navesti. Kdor ne predloži prijave o prodaji ali kdor prodajno ceno prijavi netočno, plača kot kaznen 50% onega davka na vojne dobičke, za katerega je državna blagajnica prikrajšana ali za katerega je bila v nevarnosti, da se prikrajša. Obe te prijavi morajo zavezanci predložiti v roku, ki ga določi minister za finance. Za vložitev prijav o nakupih in prodajah, ki jih označuje čl. 62 je določil finančni minister kot rok 30. junij t. l. Za vojna leta se smatrajo po tem zakonu 1914. do vstetega 1919 leta. Obratci prijav se dajo strankam pri davčnem okrajnem oblastvu v Mariboru brezplačno na razpolago.

Davka prosto kuhanje žganja. Našemu kmetu je le predobro znano, koliko težkoč, potov, stroškov in zamude časa je imel, ako si je hotel priboriti za svojo domačo rabo prosto kuhanje žganja. Da temu odpornost je poslanec dr. Hohnjec posredoval v finančnem ministrstvu radi neobdačenja kuhanja žganja za lastno porabo na kmetih. V ministrstvu se mu je zagotovilo, da bo v prav kratkem času predložen zbornici zakonski načrt, po katerem bo razdeljeno davka prosto kuhanje žganja na tri vrste ali kategorije s 4, 3 in 2 stopnjama. Kmetične družine, ki štejejo do 5 članov, bodo lahko svobodno in neobdačeno kuhale žganje in sicer z 1. stopnjo en dan, z dvema stopnjama dva dni in s tremi stopnjami tri dni. Družine z desetimi člani bodo smele kuhati s eno stopnjo

dva dni, z dvema stopnjama tri dni, s tremi stopnjami tri dni, s tremi stopnjami pa štiri dni.

Premovanja konj se bodo letos vršila: 12. julija v Brežicah za okraja Brežice in Sevnica; 14. julija v Grobelnem za okraj Smarje in St. Jurški okoliš; 15. julija v Zalcu za okraje: Gornji grad, Vransko, Laški trg, in Celje; 19. julija v Središču za okraj Ormož, 20. julija v Ptujju za okraj Ptuj; 21. julija v Spodnji Polskavi za okraj Slov. Bistrica; 22. julija v Konjicah za okraj Konjice; 26. julija v Lendavi; 27. julija v Murski Soboti za Prekmurje; 28. julija v Radencih za okraj Gornja Radgona; 29. julija v Ljutomeru za Ljutomer; 2. avgusta pri Svetem Lenartu za Sv. Lenart; 3. avgusta v Mariboru za okraj Maribor; 4. avgusta v Sinčevasi in 5. avgusta v Grabštanju za okrajno glavarstvo Velikovec, 6. avgusta v Slovenjgradu za okraje Slovenjgradec, Marbeg, Soštanj in koroške občine katere spadajo pod okrajno glavarstvo Slovenjgradec. Premovalo se bo tudi letos edno in dveletne žrebece.

Vrednost naše letošnje žetve. Po podatkih našega trgoveškega in poljedelskega ministrstva se ceni vrednost letošnje žetve v Jugoslaviji na 30 milijard dinarjev. Upravičeno se torej sodi, da je naglo padanje vrednosti tujega denarja in vedno bolj naraščajoča vrednost našega denarja v tesni zvezi z izvanredno ugodno letino v Jugoslaviji.

Poljedelci pozor pred nakupovalci žita! Poljedelsko ministrstvo je obveščeno in vesti prihajajo tudi že v javnost, da pošiljajo gotove banke in posamezni spekulantje svoje agente po vaseh, da že sedaj kupujejo od kmetovalcev rastočo, zeleno žito. Samoobsebi umevno je, da je taka prodaja kmetovalcu le v škodo in da je treba z vsemi sredstvi delati na to, da se prizadejo ljudstvo pouči o neizmerni škodljivosti takih prodaj. Z ozirom na svetovno produkcijo žita se pozitivno lahko trdi, da bo imelo žito ugodne cene še 5-6 let. Zato je treba skrbeti, da pride ta okolnost v prid kmetovalcem samim in da se prodaja žita vrši po kmetijskih zadrukah. Te se razglašajo našim kmetovalcem s pristavkom, da je v Sloveniji prodaja zelenega (rastočega) žita prepovedana.

Hmelj. Na hmeljskem trgu v Zalcu ni bilo v zadnjem tednu majnika prav nobene hmeljske kupčije in so bile cene za tuj hmelj, ki so se gibale med 4500-5000 K za 50 kilogramov, samo na papirju. Stanje hmeljskih nasadov na Češkem ni posebno ugodno. Toda bilo bi prezgodaj že sedaj izreči kako sodbo o letošnji hmeljski letini. V naši Savinjski dolini je hmelj zdrav in se krepko razvija. Na rastlini se še niso pojavili nobeni škodljivci.

Naglo padanje cen v Beogradu. V sled padanja tujega denarja na borzi in vsled vedno naraščajoče vrednosti našega denarja so začele naglo padati tudi cene za vse življenske potrebščine. Povsod se že kažejo znamenja splošnega poloma. Najbolj se pa opazuje padanje cen za razna oblačila. Cene za manufakturno blago so padle za 50 odstotkov, za nekatere vrste blaga celo za 70 do 80 odstotkov. Več velikih tvrdk se nahaja pred konkurzom. Cene za sladkor so padle v treh dneh od 32 na 20 dinarjev, da še celo na 12 dinarjev. Tudi v Sarajevu so že padle cene za 20 odstotkov.

Padanje cen blagu v Sarajevu. Ker od dne do dne raste naša valuta, so znižali trgovci v Sarajevu cene blagu za 20%. Kakor blagu so padle tudi cene živilom.

Cene v Zagrebu padajo. Zagrebški listi poročajo, da so mnogim vrstam blaga padle cene v zadnjih 14 dneh zelo znatno. Tako n. pr. pri metru sukna za 300-400 kron. Tudi cene za moko padajo. Fina bela moka stane sedaj kilogram 12 K 20 v. Vino prodajajo po 12 do 14 kron liter.

Žitne cene ostanejo visoke. Ker bo letošnja žetev v Ameriki pičila, v Nemčiji se tudi ne kaže dobro. Rusija in Poljska pa vsled vojne ne prideta v poštev. Je edino naša država, v kateri imamo pričakovati izvanredno dobro letino. V sled izborne letine je pričakovati, da se bo vrednost našega denarja krepko dvignila, žitne cene bodo pa vsled tega kljub bogati žetvi ostale precej visoke.

Vrednost lire pada. Izmed tujega denarja je na borzi najbolj padla vrednost lire. Laška lira, katera je bila pred dnevi vredna še 4 K 50 v, je padla najprej na 4 K, predsklepom beograjske borze dne 5. junija pa celo na 3 K 80 v. To padanje vrednosti tujega denarja je povzročilo, da je vlada sprejela predlog industrijalcev, da se za les, kateri se izvažava v inozemstvo, plačuje v jugoslovanski valuti.

Znižana carina za izvoz vina. Vlada je carino za izvoz vina znižala na 20 dinarjev pri hektolitrju. To odredbo, katera je velike važnosti za naše vinogradnike, pozdravljamo, zajedno pa bodi izrečena zahvala za naše kmetičke poslance za njihov trud pri izposlovanju znižanja carine za izvoz naših domačih vin.

Za cenejšo obleko in obuvalo. V beograjskem vojnem ministrstvu je izdelal Ristič načrt, da bi morale tovarne delati na državnim računom in da bi država pokrila vse stroške proizvodnje. Tovarnarji bi ostali samo kot nekaki voditelji podjetij. Le na ta način bi bilo omogočeno dobiti za vojaštvo in prebivalstvo poceno obleko in obuvalo.

Izdelovanje perila na Hrvatskem. Izdelovanje perila na Hrvatskem naglo napreduje, tako, da bo kmalu zadostilo domačim potrebam. Sedaj imamo tovarne za izdelovanje perila v Zagrebu, Karlovcu, Osijeku in Brodu. V Zagrebu gradijo sedaj veliko čistilnico in pralnico za perilo, ki bo stala več milijonov kron.

Zopetno zvišanje tobačnih cen. Finančno ministrstvo je zopet zvišalo cene za tobak in sicer zelo občutno. Tako n. pr. bo stal domači tobak za pipo 1

K, dosedaj 80 v; klobasa 2 K, dosedaj 1.60 K; smodke kratke domače 60 v, namešane inozemske 80 vin., portoriko 2 K, kuba-portorike 2.40, brazilka 1.60 K, viržinižoje 1.20, viržinke 2.80, operas 3.60, trabuke in britanike po 4 K, regalitke 4.80, cigarete: egiptovske 80 v, princeze 68 v, dame 42, sport 32, ogrske 16 v, cigaretni tobak: fini turški 9 K, dosedaj 6 K; fini hercegovski 6.50, dosedaj 5; srednje fini turški 4 K, dosedaj 3 K; ogrski 2.50, dosedaj 1.80, srednje fini ogrski 2 K, dosedaj 1.50 itd. Primerno se nam zdi, če so povišali cene za fine in najfinejše cigare, tobak in cigarete, neprimerno se nam pa zdi zvišanje cen za navadni tobak, kateri je bil že itak dosedaj predrag. Le pravično bi bilo, ako bi si smel naš kmet, za svojo domačo porabo pridelati tobak sam doma, saj imamo za tobak dovolj primerne zemlje!

Najboljši čas za košnjo je takrat, ko je pričela večina trav in detelje na travniku cveteti. Če kosimo prej, dobimo sicer boljše seno, toda nekoliko manj ga bo; če kosimo bolj pozno, se seno olesni in zato ne bo več tako lahko prebavljivo. Kdor hoče imeti torej lepe živino, naj kosi rajši bolj zgodaj nego bolj pozno. Meteljka naj se kosi še pred cvetom. Naši kmetičje kosijo travo skoro po celi deželi navadno prepozno.

Da ne bo detelja napanjala govedu se priporoča naslednje ravnanje: 1. Naj se ne seje same detelje, ampak z njo vred tudi sladke trave, ker taka mešana piča govedu neki bolj ugaja, in če se je tudi nažre v večji meri, ji to ne škoduje, je ne napanja tako, kakor po sami detelji. 2. Naj se ne poklada govedu premlade detelje. Najbolj točna in najmanj nevarna je detelja, ko je razcvetela. 3. Naj se ne hodi po deteljo za ranega jutra, ko je še rosna; če pa ne moreš drugače, pa pazi vsaj, da ne pušči nakopičene na vozu, ampak razgrni jo bolj na tenkem, da se osuši. Če vsled močnega solca detelja zvane in počeni, je ne puščaj na kupu, ker se sicer ogreje in začne vreti, in taka piča govedu prav rada napne. 4. Ne pokladaj torej govedu nikdar rosne ali ovenele detelje, ker taka začne vreti v vampu in povzroča napanjanje. 5. Po močnem ali dolgotrajnem dežju počakaj nekoliko s košnjo, ker se detelja, če stoji pokonci hitreje in popolneje osuši, kakor če leži po tleh. 6. Ako je nastopilo po košnji slabo vreme, nikar ne spravljaj detelje, ampak pušči jo, da je poprej dobro prepriha očiščeni zrak. 7. Nikar ne pokladaj detelje same, ampak pomešaj je s slamo ali pa napravi iz nje in slame rezanico. Taka mešana piča je bolj točna, ker je žival pri slini in vsled tega bolje prebavi s tem zabraniš tudi, da se detelja v želodcu ne sprime v kepe, kar prizadene napanjanje. 8. Po krmljenju z deteljo ne dajaj govedu mnogo vode! 9. Posebno pa pazi spomladi, kadar začneš pokladati zelene piče. Izkraya pokladaj je mešanico suhe in sveže piče, v kateri naj bo več slame ali slamnate rezanice kakor zelene detelje, le polagoma zvišaj množino zelene krme.

Kako odtegneš sol preveč slanem jedilom? Preveč slanem jedilom odtegneš sol, če pogrneš čez lonec čist prtč in natreseš nanj pest moke. V nekaj minutah bo jed premalo slana. Isto dosežeš, če vržeš v jed čisto omito gobico, jo čez nekaj časa potegneš ven in postopanje po potrebi ponoviš.

Da ne pojde solata v seme, priporočajo nekateri naj dvignemo celo rastlino z lopato nekoliko iz zemlje. Za kako dlan od rastline naj zabodemo lopato v zemljo in naj jo potisnemo posebno pod korenine. Nato naj priisnemo na držalo lopate tako, da se rastlina z zemljo vred nekoliko privzdigne in spusti potem zopet na prejšnje mesto. S takim ravnanjem se zemlja deloma strese ali loči od korenine, vsled česar se rastlina moči v rasti, a rastlina pri tem ne uvene. To delo se pa mora izvršiti, še preden je začela iti solata v seme.

Odpadle češplje se morajo večkrat pobirati in polagati prešičem, da se zamori v njih črva češpljeve grzilice. Preden pa se začne sadje pobirati, je treba drevo še enkrat dobro strestti, da odpade navrtano sadje mesto jutri že danes na tla.

Tvornica cementa in stavbinska podjetja počivajo, ker ni mogoče dobiti potrebnega stavbnega materiala, posebno portlandcimenta iz domačih tvornic v Zidanem mostu in Trbovljah. Tvornica v Zidanem mostu (last zagrebske Hrvatske eskompine banke) bi lahko izdelala dnevno šest vagonov cementa, pa ima že sedaj predzaznamovanih nad 500 vagonov, pa ne more ničesar proizvajati, ker ji manjka premoga. Od aprila do konca maja je prejela ta tvornica osem vagonov premoga, potrebuje pa ga dnevno 15 ton. V tvornici je zaposlenih 350 delavcev. Mesto 180 vagonov cementa ga proizvaja samo osem vagonov.

Tedenske novice.

Regent Aleksander pride v Slovenijo. Ministrski svet je razpravljal o potovanju našega regenta v Zagreb in Ljubljano. Določilo se je, da se o tem izjavijo pokrajinske vlade v Zagrebu in Ljubljani. Če ne bo kakih posebnih zaprek, bo prišel regent Aleksander v začetku meseca junija t. l. v Zagreb in tudi v Ljubljano.

† Mons. Jurij Bezenšek. Iz Cadrana smo prejeli pretužno vest, da je v visoki starosti 81 let umrl dne 8. junija premožnega služni župnik mons. Jurij Bezenšek, papežev komorni tajnik, konzistorijalni in duhovni svjetnik in zlatomašnik. Njegov pogreb se je vršil dne 10. junija ob 11. uri predpoldne. Graditelju ene najlepših cerkev na Slovenskem svetila vedno tuč!